

הארות בחודש

חודש כסלו - הדלקת נר חנוכה

לכל חג בישראל משמעות מיוחדת, ומי שמתבונן בה מתעורר בקרבו הרגש מיוחד שמחייה, מחדש את האירועים שהביאו לחג זה, והרגש זה צריך להשפיע על חיי היום יום במחשבה, בדיבור ובמעשה.

המצווה המיוחדת של הדלקת נר חנוכה, המהווה ביטוי למשמעות המיוחדת של חג החנוכה, מוכיחה את העובדה הנצחית לכל עובר אורח שרואה את נרות החנוכה, כי גם כאשר יש חושך ואפילה ברחוב, שהרי מדליקים את נרות החנוכה דווקא לאחר שקיעת החמה, למרות זאת דולק האור בביתו של היהודי באור של שמחה, אור המתפשט ומאיר גם על פתח ביתו שמבחוץ.

בחנוכה אנו מזכירים שאפילו חזקים ורבים, יכולים ליפול בידי חלשים ומעטים, כאשר החזקים והרבים הם רק מבחינה חומרית וגשמית, ואילו החלשים והמעטים הם בעלי גבורה רוחנית ומסירות נפש לשמירת התורה והמצוות.

מצב זה הוא המצב בכל זמני עם ישראל, כימים ההם בזמן הזה. בני ישראל היו תמיד המעט מכל העמים, מבחינה חומרית אין כוחם אתם, אולם גבורתם הרוחנית היא שמביאה בסופו של דבר שרב יעבוד צעיר. הקול קול יעקב מבטל את שליחותו של הידיים ידי עשיו, והאור הרוחני והקדוש מתגבר על חשכת החומריות ומניס אותו.

בדורנו, שהוא דור עקבתא דמשיחא, נר מצווה ותורה אור מניס את החושך הכפול השורר בחוץ. על כל יהודי להתחזק ולשמוח בדביקותו בתורה ובמצוות, ולא זו בלבד שהוא מחזק את עצמו אלא צריך גם להאיר על פתח ביתו מבחוץ. כלומר, להשתדל להקרין מאורו אל החוץ, וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, ואז גם כוחות היפך הקדושה מתבטלים והחולין נהפך לקדושה, החושך מתהפך לאור.

תלמוד בבלי, מסכת עבודה זרה דף ח' ע"א: תנו רבנן לפי שראה אדם הראשון יום שמתמעט והולך, אמר: "אוי לי שמא בשביל שסרחתי עולם חשוך בעדי וחוזר לתוהו ובוהו, וזו היא מיתה שנקנסה עלי מן השמים?" עמד וישב ח' ימים בתענית ובתפלה. כיון שראה תקופת טבת וראה יום שמאריך והולך, אמר: "מנהגו של עולם הוא" הלך ועשה שמונה ימים טובים, לשנה האחרת עשן לאלו ולאלו ימים טובים.

חודש כסלו מתקשר אצל רבים מאתנו למתח שבין מציאות של אור למציאות של חושך. קישור זה נגזר כמובן מחג החנוכה שמכיל בתוכו את המצווה להדליק נרות בתוך החושך וגם מהעובדה שכסלו הוא החודש החורפי ביותר: החודש בו האור ביממה מתקצר באופן משמעותי והאדם מוצא את עצמו בחשיכה. ומכאן עבודת המידות שלנו להאיר את העולם והסביבה בטוב גם בעת חשיכה, קשיים ותהפוכות... מתוך הקשיים בדור של עקבתא דמשיחא אנו מתעלים ומתקברים לבורא ובע"ה נזכה בקרוב ממש לגאולה השלימה.

בברכה,

המערכת

❖ מנהלים יקרים,

ב"ה בשעה טובה ומוצלחת אנו מתכננים **לשלושה ימי עיון למנהלים גברים בבית יציב**, באר שבע בתאריכים יג'-טו' טבת תשע"ח, (31/12/2017-2/1/2018) בנושא תקשוב.

נשמח לשמוע על תתי נושאים בהם הנכם מעוניינים להחכים ע"מ להתאים את ההשתלמות לצרכים.

מה גם ובמיוחד שהתקשוב עובר כעת שדרוג אדיר ויהיה הרבה מה להראות ולתרגל.

יודגש שאין זה חלק מפיתוח המקצועי של המנהלים בשנת תשע"ח.

באם הנך מעונין להשתתף, בבקשה עדכן את המפקח שחר שאער בדוא"ל: shacharsh@education.gov.il

❖ תכניות עבודה בית ספריות:

כידוע לכם, כתיבת תכנית העבודה הבית ספרית הינה נדבך חשוב בהתפתחות בית הספר וחיונית להצלחתו ולהתקדמותו,

לפיכך, בשנת הלימודים הנוכחית, יינתן במחוז דגש מיוחד על כתיבת התכניות, איכותן וביצוען-

הן במפגשי המנהלים בפורומים השונים והן בביקורי המפקחים במוסדות.

לבקשת מנהל המחוז: לצורך למידה משותפת, העמקה ובקרה, נדרש מכל מנהלי בתי הספר בממ"ח להגיש **באמצעות המפקחים** עותק מתכניות העבודה הבית ספריות, עליהן עמלו במהלך התקופה האחרונה, וזאת עד לתאריך 27/11/17.

(המפקחים יעבירו למנהל המחוז, למפקח שי קלדרון ולמפקח הרב חביב חודדה, רפרנט תכניות עבודה).

וועדה מלווה מחוזית:

אנו מעוניינים להעמיק את הקשר והחיבור בין המחוז לבתי הספר, להכיר את תכניות העבודה מקרוב וללוות את התפתחות המוסדות.

לצורך כך, בתי ספר מסוימים ייקראו להציג את תכנית העבודה בפני וועדה מלווה מחוזית בה ישתתפו נציגי הנהלת המחוז.

בוועדה ישתתפו מנהל ביה"ס וצוות הניהול. כל ביי"ס יציג בנפרד יעד מרכזי בו בחר להתמקד.

בתי הספר המציגים ייבחרו ע"י המפקחים בתאום עם מנהל/ת ביה"ס.

הערות:

- בתי ספר הזקוקים לזמן נוסף בכדי לגבש ולדייק את התכנית יוכלו להגישה למפקח עד לתאריך 21/12 ולא יאוחר מכך.

- בתי ספר חדשים שהצטרפו לממ"ח בשנה"ל הנוכחית (תשע"ח) יוכלו לדחות את הגשת התכנית בהתאם להתייעצות עם מפקח המוסד.

❖ **ביום שלישי כ"ה במר-חשוון תשע"ח, (14/11/17) נערך ביקור בת"ת ממ"ח 'אוהלי מנחם' ת"א, בניהול הר' שניאור זלמן אהרון, ובת"ת ממ"ח 'בני מנחם', חולון בניהול הר' יהושע שמעוני.**

מנהלת אגף יסודי הגב' אתי סאסי התלוותה למפקח הר' נח ליבשיץ ליום ביקור במוסדות.

בת"ת 'אוהלי מנחם' בת"א המנהל ה' שניאור זלמן אהרון והצוות החינוכי התמקדו בקידום הישגים בתחום שפה עברית. בחלק הראשון של הביקור הרכז נתן סקירה קצרה בנוגע להערכה, מיפויי ותכניות התערבות בעקבות מיפוי. החלק השני התמקד בצפייה בשיעור משנה בכיתה ב', כאשר מורה הראה כיצד הוא משלב מיומנויות בשפה עברית הדורשות חיזוק בעקבות מיפוי בשיעור משנה.

בת"ת 'בני מנחם' בחולון המנהל הר' יהושע שמעוני והצוות החינוכי הציגו תחום מדעים בפרויקט אמירים. כולם התרשמו משעור חקר בנושא תסיסה אשר ניתן ל-15 תלמידי נבחרת מכיתות ה' ו'.

בחלק האחרון של היום התקיים מפגש ראשון מפקח ומנהליו, מתוך שלושת המפגשים. המפגש עסק בנושא אינדקס הכלה, במסגרת נושא כללי של המפגשים - תפקיד רכז ההשתלבות. לאחר סקירה קצרה של הנושא ע"י רכזי השתלבות משלושת תלמודי תורה, המנהלים והרכזים השתתפו בסדנא אשר הועברה ע"י מדריך הכלה הרב עופר דישון. במפגש זה השתתפה גם מפקחת רפרנטית הכלה הגב' אסתר אטיאס.

יש"כ ותודה רבה לצוות הפיקוח הבכיר של המחוז החרדי אשר סייע בתכנון, בביצוע, בתמיכה ובהשתתפות. ותודה מיוחדת למנהלים הנכבדים על היום הלמידה מלא תוכן חינוכי, אמיתי, פתוח ומשתף ועל הצגת המחוז בכבוד.

תודה מיוחדת למנהל ת"ת 'בני מנחם', הרב יהושע שמעוני, על האכסניה ועל האירוח המושקע של מפגש מפקח ומנהליו.

תודתנו שלוחה ג"כ לרכזי ההשתלבות ולחברי צוות המוביל בתלמודי התורה: הרב דור פישמן, הרב שניאור אמיתי, הרב ארז ותיק, הרב נחמיה פורסט, הרב יוסף מנדלסון.

במהלך הביקור התרשמנו מהעשייה החינוכית בתחומי קודש וחול, ובפרט, מהרצון שלכם ושל אנשי צוותכם להקנות לילדים ערכים ולקדםם בתחומים הנלמדים בבית הספר.

במסגרת המפגש מפקח ומנהליו התרשמנו מהנעשה בשטח בתחום ההכלה ולמדנו על העשייה החינוכית במוסדכם מתוך סיפורכם... הרגשנו שחשוב לכם ללמוד ולהתפתח ע"מ לקבל כלים נוספים להתמודדות עם ילדי אתגר.

אתי סאסי:

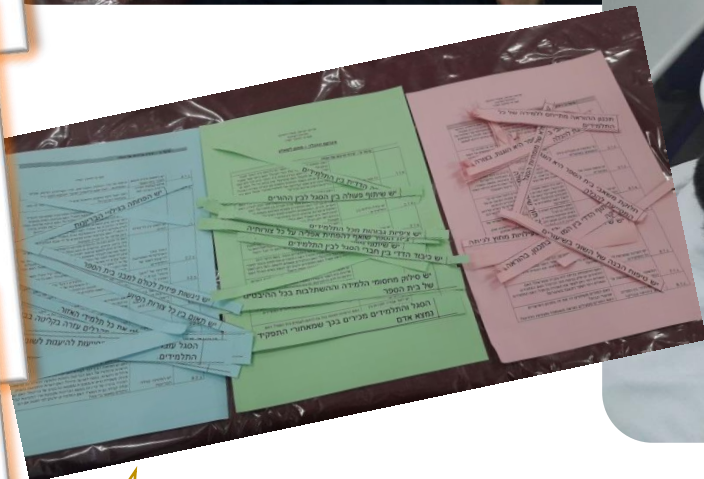
"התרשמתי מיום למידה מקצועי ומעניין. שמחתי לראות את המחויבות של מנהלי בתי הספר לרווחת התלמידים ולקידום הישגיהם.

תודה רבה למפקח נח ליבשיץ על האפשרות ללמוד מקרוב על עבודתו ועל עבודת הצוות החינוכי בבתי הספר"

נודה לכם על מסירת תודה והערכה לרכזי ההשתלבות ולמורים בבית ספרכם על המסירות. רוח של שליחות ומקצועיות בהצגת העשייה החינוכית במוסדות.

בהזדמנות זו, מוסרים לכם ולצוותכם את הערכה והתודה של מנהלת האגף היסודי במשרד החינוך, הגב' אתי סאסי על היום הלמידה מעניין ומשתף.

בברכת ברכה והצלחה לכולנו והמשך שת"פ ועשייה חינוכית ברוכה ומתמשכת למען ילדי ישראל!!!

ביום ראשון ט"ז חשוון תשע"ח (5/11/2017) הגיעה לביקור בבי"ס 'חב"ד יסודי סיטרינ' בחוף הכרמל בניהול ערן דישון (ת"ת בנים) וסיגלית אורלי קרמן (בי"ס לבנות) משלחת חשובה ומכובדת.

בביקור השתתפו כבוד מנהל המחוז החרדי מר איציק זהבי ומפקחי בית הספר: הגב' ריקי טאובר והרב יעקב אלברט, סגן ראש המועצה מר אורן עוזרד, ראש מחלקת החינוך בחוף הכרמל גב' יוליה ארגמן ונציגים נוספים מהמועצה, מנהל רשת אוהלי יוסף יצחק הרב אליהו קריצ'בסקי, מנכ"ל המוסדות הרב אברהם סבג ורב בית הספר הרב מנחם טל.

במהלך הביקור נערך טקס מרשים ומיוחד של חנוכת בית הספר בו גזרו את הסרט עבור הקומה החדשה ששופצה עבור אגף הבנות. מנהל התלמוד תורה הרב ערן דישון ומנהלת בית הספר גברת סיגל קרמן ליוו את המשלחת, סיירו בכיתות, התפעלו מהלמידה המשמעותית ומהאקלים הערכי והחברתי של בית הספר, התרשמו מתוצרי התלמידים במקצועות השונים והתפעלו מהיצירתיות ומההשקעה הרבה של הצוות החינוכי.

מר אורן עוזרד, סגן ראש המועצה, אמר כי התפתחות בית הספר ראויה לשבח וניכרים המאמצים לשדרוג ושיפור התנאים ללמידה.

מר איציק זהבי התרגש והוקיר את העשייה של המחוז החרדי בחוף הכרמל.

נציגת ההורים שבחה את הנעשה בבית הספר בכל המישורים.

הצוות החינוכי, ההורים והתלמידים מודים על ההשקעה בבית הספר, שמחים על הביקור ובעז"ה נמשיך יחד בתנופת עשייה מתמדת למען הצלחת בית הספר.

קישור לסרטון מביקור בבי"ס ובת"ת

להלן רשמים מהביקור:

❖ המורות לאנגלית המלמדות בבתי ספר יסודיים מוזמנות להשתלמות מיוחדת בנושא של **הקניית דיבור:**

כיצד ללמד שפה דבורה באנגלית שתתקיים בבני ברק.

ההשתלמות תלמד כקהילה לומדת, כלומר קבוצת למידה. המנחה, **גב' מנוחה גרוסמן**, שהינה מורה ותיקה להכשרת מורות, תנחה את קבוצת המורות לדון יחד בדרכים מגוונות לעידוד הדיבור בכתה. המורות יתנסו בעבודה בזוגות ובקבוצות כדי לתת לתלמידותיהן כמה שיותר הזדמנויות לתרגל דיבור באנגלית. ינתן מקום רב למשוב ולרפלקציה בין המורות בקבוצה שישתפו את הקבוצה בהתנסויות שלהן וילמדו גם מנסיוןן של מורות אחרות.

ההשתלמות מיועדת הן למורות שלמדו קורס זה בשנה שעברה והן למורות שלא השתתפו בהשתלמות זאת בעבר, שכן החומר חדש, לא תהיה חזרה על חומרים משנה שעברה.

תאריכים: בימי ראשון, יתקיימו 7 מפגשים וכן מפגש אחד בבית ללא שימוש במחשב.

מיקום: בית המורה שרנסקי, רבי עקיבא 64, בני ברק.

תאריך עברי	תאריך כללי	שעה
כ"ג חשוון, תשע"ח	12.11.17	18:30-21:45
ט"ו כסלו, תשע"ח	3.2.17	18:30-21:45
כ' טבת, תשע"ח	7.1.18	18:30-21:45
י"ט שבט, תשע"ח	4.2.18	18:30-21:45
י"ז אדר, תשע"ח	4.3.18	18:30-21:45
כ"ד אדר, תשע"ח	11.3.18	מפגש מקוון 18:30-20:00
ל' ניסן, תשע"ח	15.4.18	18:30-21:45
כ"א אייר, תשע"ח	6.5.18	18:30-21:45

מספר שעות: 30 מוכר לאופק חדש.

דמי הרשמה: 30 ש"ח

הרשמה: יש צורך בהרשמה מראש כדי שנוכל להיערך בהתאם.

ההרשמה תעשה בבית המורה שרנסקי בטלפון 03-6170173

או באחת מהדרכים הבאות:

במייל: rutheli@education.gov.il

בפקס: 02-5601813

בטלפון 02-5601842 או 050-6289286

ברצוני להירשם לקהילה לומדת בנושא של הקניית דיבור באנגלית שתתקיים בני ברק

בית ספר:

שם המורה:

כתובת מייל:

טלפון:

פלאפון:

שם המורה:

כתובת מייל:

טלפון:

פלאפון:

רות אליצור

מפקחת לאנגלית, המחוז החרדי

פעילויות העשרה במדעים לחג החנוכה

❖ החודש בחרנו לשתף בדיווח של מורה על פעילות מיוחדת סביב נושא החושים:

המורה למדעים, הגב' מרים יונה, מת"ת 'בית רבן' בשכונת נווה יעקב בירושלים, שיתפה את מהלך הוראת נושא החושים בכיתה:

נושא החושים הוא הנושא הראשון בשיעורי המדעים בכיתה א'. המורה מרים לימדה את כל האחד מחמשת החושים בצורה יסודית וחוויתית, באמצעות דיון כיתתי- למה משמש איבר הגוף הרלוונטי? כיצד הטכנולוגיה עוזרת לאנשים מסוימים הלוקים בחוש זה או אחר?

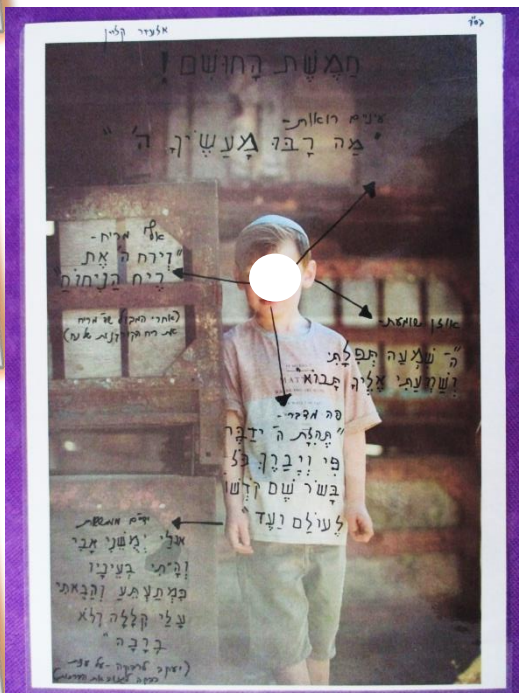
התלמידים התנסו במשחקים הממחישים כמה קשה לנהל חיים ללא אותו חוש לדוגמה: המשחק "פרה עיוורת", התנסות בדיבור בשפת הסימנים ועוד

המורה מרים חיברה שיר מקסים ותוסס איתו נפתח כל שיעור בנושא זה, ודרכו נלמדים התכנים בנושא זה.

לסיום הילדים התבקשו להכין תוצר מסכם בו פירוטו על חמשת החושים האישיים שלהם: מה הם אוהבים לאכול/ לשמוע/ לראות וכו'

תוצרי התלמידים נתלו בקיר ייחודי ברחבת ביה"ס, והתלמידים נהנים לקרוא ולהכיר את חבריהם דרך החושים שלהם.

פעילות מבית מוזיאון המדע שכדאי להתנסות בה עם התלמידים:

בונים סביבונים מדיסקים ישנים וגולות: בחרים דוגמת ציור מתוך ארבעה איורים מוצעים, מדביקים על הסביבון – והרי לכם סביבון המלמד עקרונות אופטיים. מומלץ!

[הכנת סביבונים לחנוכה- מוזיאון המדע](#)

בביצוע מגוון הניסויים באש וחום, חשוב לשמור על כללי הבטיחות. להלן קישור לקובץ הנחיות בנושא:

[כללי הבטיחות באש במסגרת שיעורי מדע וטכנולוגיה- הנחיות לקראת חנוכה](#)

מסך לספרות- סיפורת

סיפר חסיד אחד מעשה נפלא מה שראה עיניו אצל הרב הקדוש [ר' יעקב יצחק הלוי הורוויץ המכונה "החוזר מלובלין"]. פעם אחת נסע עם רעים רבים ללובלין, עם בעל עגלה אחד. ויהי כבואם העירה ביקש הבעל עגלה אותם: "קחו נא את הפתקה שלי ותנו אותה להרב הקדוש בעדי" ויקבלו אותה ממנו ויעשו כן, ויתנו את הפתקה ההיא לרב הקדוש ז"ל. ויהי כראות שם הבעל עגלה ההוא על הפתקה אמר הרב ז"ל: "מאוד מאוד מאיר שמו של האיש הזה, מה הוא האיש הזה?" ויתמחו מאוד האנשים כי בעל העגלה היה אדם פשוט מאוד לא ראו ממנו דבר במשך ימי נסיעתם עמו. ויהי כראות הרב הקדוש כי הדבר לפלא בעיניהם אז הוסיף: "אולי כרגע נפשו מאירה". החסידים אשר ידעו את רבם הקדוש כי אמת בפיו, מהירו לבקש ולחפש את הבעל עגלה בשווקים וברחובות, לראות מה יעשה ומה עשה. והנה באו אל שוק אחד וישמעו קול צהלה ושמחה ויפנו שמה וימצאו את הבעל עגלה שלהם מרקד ומפזז ושמח מקול הכלי זמר. וישאלו אותו: "לשמחה מה זו עושה?" וישב להם כדברים האלה: "הנה אנוכי הלכתי לדרוש שמחה מעט, ויהי כי באתי בשוק הזה שמעתי קול כלי זמר משמיעים קול בכינור ונבל אז פניתי הנה וראיתי כי שמחת חופה הוא ליתום ויתומה, ויהי כאשר אחרתי מעט והנה נצמח מחלוקת גדולה כי לא היה ליתומה ליתן טלית לחתן, כאשר התחייבה, ואז אמר לקרוע את התנאים ולהפריד הזיווג. אז התחמץ ליבי בקרבי מאוד וליבי היה מרה לי על ביוש היתומה שלא תנשא לאיש אשר קוותה זה כמה. לקחתי כל צרור כספי אשר קבצתי לי מהדרך ונתתיה לטלית עבור החתן ושלא יתפרד החבילה חס ושלו, ונתקיים השידוך, והיתה החופה למזל, לכן אני שמח בחתונה זו." ויהי כאשר שמעו החסידים דברי הבעל עגלה הבינו את דברי רבם הקדוש וכמה גדולה כח מצווה אחת להאיר את נפשו של אדם אם יעשה בשלימות.

חסידיו של החוזר מלובלין יוצאים לחפש את פשר השם המאיר ומגלים איש שמאיר באור אחר, מגלים את כוחה של נתינה מסורה ומגלים גם את עצמם. נצא בעקבותיהם ואולי נגלה שהיציאה מעצמנו היא הכי 'עצמנו' שיש...

השם המאיר: מדרש תנחומא, פרשת ויקהל סימן א':

" אמר רבי מאיר ... כל זמן שאדם מרבה במצות, הוא קונה שם טוב לעצמו. את מוצא שלשה שמות נקראו לו לאדם: אחד מה שקוראים לו אביו ואמו, ואחד מה שקוראים לו בני אדם, ואחד מה שקונה הוא לעצמו. טוב מכולן מה שקונה הוא לעצמו."

מסך לשירה- יצירה ספרותית

אכלו משמנים/מיוחס לרבי אברהם אבן עזרא

פיוט שמחברו לא ידוע. המחבר חתם את שמו בראשי הבתים "אברהם". בסידור בית יעקב נכתב שמחברו של הפיוט הוא האבן עזרא, אך לדבר זה אין כל הוכחה, אם כי הפיוט חובר בוודאות לפני המאה ה-15. הפיוט מופיע בהוצאות העתיקות של בית יעקב, סידורו של רבי יעקב עמדין, כאשר בגרסאות החדשות בהוצאת אשכול השיר לא מופיע.

אכלו משמנים
וסולת רבוכה
תורים ובני יונים
שבת וחנוכה

האי האי בית כור
תמכור תחכור
תשכור בית כור
לצורך שבת חנוכה

ברבורים אבוסים
בשפודים צלויים
וכליל לאישים
אחד מן המנוים

האי האי בית כור
תמכור תחכור
תשכור בית כור
לצורך שבת חנוכה

גד וטוב ושמן
צלי אש ומצות

ענו ואמרו אמן
ואכלו בדיעות

האי האי בית כור
תמכור תחכור
תשכור בית כור
לצורך שבת חנוכה

הקולות יחדלון
מנסוד המים
בבית היין גלון
בכל יום פעמים

האי האי בית כור
תמכור תחכור
תשכור בית כור
לצורך שבת חנוכה

מקולות מים רבים
תצלנה אזניכם
וכל משרת דם ענבים
לא ימוש מפיהם

ב"ה
הורים יקרים,

חינוך ל'הכרת הטוב' הוא אחד מהערכים שאנחנו שמים דגש
בבי"ס שלהבות.

- בשבוע הקרוב נלמד להכיר תודה לה' על כל מה
שיש לנו - ההורים, האוכל, היכולות ועוד... ולהביע
זאת.
- בשבוע שלאחר מכן נעבוד על הכרת הטוב
לסביבה. במסגרת זו התלמידים יכינו מכתב תודה
לגננת וילכו לקרוא עם המכתב ושי' לקרוא.
- וכן יביאו מכתבים מכמה המאשרים הכרת הטוב
בבית - להורים, לאחים ועוד...
חשוב להפנות את תשומת לב הילדים לדברים.
לדוגמה: תודה לאבא שהכין לנו / קנה לנו / הביא...
תודה לסבתא ששמרה עליך...
תודה לה' שיש לנו...

בשיתוף פעולה פעילת לפתח בילדים ערך יקר שילווה אותם
בעזרת ה' כל החיים.

הרבה נחת!

חני קרניאל

במסגרת חינוך
ל'הכרת הטוב' בבי"ס
"שלהבות" גדרה
למדו התלמידים
להכיר תודה לה'
ולסביבה ופתחו
בתלמידים ערך יקר
שילווה אותם
בס"ד לאורך
חיהם.

להלן מכתב
שנשלח להורי
התלמידים
ממנהלת בי"ס,
גב' חני קרניאל

העלנו על הכתב והזכרנו על חלקם.

❖ רבי אברהם הכהן יצחקי- נפטר ב' בכסלו ה'תרכ"ה, (9 בדצמבר 1864)

היה אב"ד ורבה הראשי של תוניס, מגדולי רבני תוניסיה בכל הדורות. נודע בעיקר בזכות חיבורו "משמרות כהונה" על הש"ס.

נולד בתוניס כנצר למשפחת רבנים, אביו, הרב יצחק חי כהן יצחקי היה בנו של הרב שמואל כהן יצחקי, אב"ד תוניס. אמו הייתה בת הרב משה כריף, מחבר הספר "באר משה" על מסכת נזיר.

למד אצל הרב ישועה בסיס, והתפרסם בשקידתו. מעידים עליו ש"למד כל התלמוד שלוש פעמים בעיון ושקידה רבה" (הרב יצחק חי בוכבזה בהקדמה לספר "גנוי שלום" מאת הרב שלום שמעוני).

נשא לאישה את אסתר, בת הרב דוד הכהן, תלמיד חכם ואיש עסקים נכבד ועשיר (המוזכר בספרו "חסדי כהונה"), ומשלא ילדה לו אשתו בנים, נשא עליה אישה נוספת, גזאלה.

התמנה לדיין בבית דינו של הרב בסיס, כפי הנראה קרוב לשנת ה'תקצ"א (1830). בשנת ה'תר"ך (1859), לאחר פטירת הרב בסיס, התמנה הרב נתן בורגיל לכהן כאב"ד במקומו, והרב אברהם המשיך לכהן כדיין. בגלל ההערכה הגדולה שרכש הרב בורגיל אליו הוא כינה אותו בתואר "ראב"ד מקודש" (בהסכמה לספרו "משמרות כהונה") על אף שהוא עצמו היה האב"ד.

נפטר ב- י' בכסלו ה'תרכ"ה ונקבר בבית העלמין הישן בבורגיל.

❖ רבי איסר זלמן מלצר- נפטר ב-י' בכסלו תשי"ד

נולד בה' באדר תר"ל בעיר מיר, (כיום בבלארוס), לאביו הרב ברוך פרץ מלצר. בן עשר התחיל ללמוד אצל רב העיר מיר, רבי יום טוב ליפמאן, מחבר ספר "מלבושי יום-טוב". בהמשך למד בישיבת מיר.

בן 14, התחיל לימודיו בישיבת וולוז'ין, בראשותם של הנצי"ב ורבי חיים סולובייצ'יק ושהה שם שבע שנים. בין השאר היה חברו של הרב ראובן זעליג בענגיס. נישא לבתו של הרב שרגא פייבל פרנק, הגביר מאלקסוט פרברה של קובנה שהיה ת"ח גדול. מסופר כי כאשר רבי שרגא פייבל נפטר, ביקשה גולדה, אלמנתו, למלא את צוואתו, ולהשיא את בנותיהן לתלמידי חכמים מובהקים. היא נסעה לישיבת וולוז'ין כדי למצוא שידוך לבתה הראשונה, ושם ראש הישיבה- הנצי"ב התלבט בין הרב משה מרדכי אפשטיין (לימים ראש ישיבת חברון), ובין הרב איסר זלמן מלצר. היא הזמינה את גיסה, הבעל של אחותה, לבחון את שניהם, אך הוא התקשה להכריע. כאשר נסעו היא, גיסה ושני התלמידים לרבי יצחק אלחנן ספקטור בקובנה התקשה גם הוא לבחור בין שניהם. לבסוף הוא שאל אם יש לה בבית בת נוספת הצריכה להינשא, ואכן בתה חיה מנוחה נישאה עם הרב משה מרדכי אפשטיין, והבת בילא הינדא נישאה עם הרב איסר זלמן מלצר.

בעקבות נישואיו, הושפע הרב מלצר מתנועת המוסר שחותנו וגיסו היו מקורבים אליה ואל מנהיגה הרב ישראל סלנטר. הוא היה תלמידו של הרב נתן צבי פינקל, הסבא מסלבודקה, והתמנה לראש ישיבה בסלבודקה כבר בהיותו בן 24.

בשנת התרנ"ז נשלח על ידי רבו הסבא מסלבודקה, בראש חבורה של 14 תלמידים לסלוצק לייסד שם ישיבה, בברכת רבה של העיר, הרב יעקב דוד וילבסקי, הרידב"ז. לאחר שעבר הרידב"ז לארצות הברית (ומאוחר יותר לצפת), נתמנה הרב מלצר לרבה של סלוצ'ק ושימש בכהונה זו עשרים שנה. לאחר עליית המשטר הסובייטי בברית המועצות סבל הרב מלצר רדיפות ונאסר מספר פעמים. בשל כך, נמלט על נפשו לקלצק שבפולין, שם שימש כראש ישיבת סלוצק הגולה - "עץ חיים" - יחד עם חתנו, הרב אהרן קוטלר, ותלמידו הקרוב חתן אחותו, רבי אלעזר מנחם מן שך.

בשנת תרפ"ה נתמנה לראש ישיבת עץ חיים בירושלים, שם כיהן עד יום מותו.

הצטרף לאגודת ישראל מיום היווסדה. השתתף בכל שלשת הקונגרסים העולמיים שלה, ובשנותיו האחרונות אף כיהן בתור יו"ר של "מועצת גדולי התורה", עד פטירתו. המריץ את אנשי האגודה לפעולות ממשיות למען ישוב ארץ ישראל, היה ממייסדי "ועד הישיבות" בוילנה, יחד עם ה"חפץ חיים" ורבי חיים עוזר גרודז'נסקי.

חג החנוכה מבטא את הניצחון של היהדות על פני תרבות יון, שעמדה ביסוד מאבקם בעם ישראל.

רגע לפני...

גם בימינו אנו יש אמנות ומדע, תרבות והשכלה, כל עוד מבריקים הם באורם וללא רוחניות ותוכן ערכי הם ברוח היוונית, והרי הם מסכנים את קדשי ישראל. עלינו להישמר אע"פ שקיימים הם - אינם מביאים את הסכנה עד לידי חוסר תקווה. עדיין נשאר הלב כלי-קיבול למשהו נעלה, עדיין שואפת הרוח להכרת האמת, דרוש רק שקדשי ישראל יאירו אל מול פניהם במלוא זוהרם וטהרם. יש לעורר את הלב להכרה מחודשת כי רק שם, ביהדות, אפשר למצוא את אצילותו האמיתית של האדם, רק שם מאירה האמת באור בלתי עכור, ושוב ישובו הלבבות והמוחות אל קדשי ישראל.

ואילו יש ויש לנו לפחד מפני אותה הרוח אשר בפקחות הרומית של החמרנות השיטתית לועגת היא לאמיתו של דבר לכל דבר טוב, דבר אלקי ואמיתי, בזה לכל שאיפת האדם להתעלות ומפני רוח זו עלינו לפחד. נותנת היא למקדש להתקיים בצורתו החיצונית, אך הופכת אותו במוחות האנשים להיפוכו. נסיים בתפילה להצלחה ברוחניות ובהגדלת כבוד ה' ית' בעולם כולו.

בברכת חנוכה שמח,

מפקחי המחוז החרדי,

משרד החינוך